

ПЛАН ЗА ЗАЩИТА ПРИ АВАРИИ С ОТРОВНИ ХИМИЧЕСКИ ВЕЩЕСТВА

1. Цел:

1.1 Намаляване на неблагоприятното въздействие на опасните фактори върху човешкия живот, социалната и икономическата структура на общности, инфраструктура, собственост и природната среда.

1.2 Осигуряване на ефективно и ефикасно управление на риска от промишлени аварии чрез партньорство и по-добра координация.

1.3 Създаване на способности за реагиране и възстановяване при промишлени аварии.

2. Обхват: Планът се прилага за територията на област Силистра. Изпълнението на плана се извършва от съставните части на Единната спасителна система на територията на област Силистра и Областния щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия и взаимодействие с Националния и общински щабове.

3. Описание на ситуацията: В зависимост от технологичните процеси и използваните вещества в производството е възможно да се получат опасни разливи с изпарения, чрез които в зависимост от посоката на въздушните течения да се получи загазване на определени територии, да се наложат ограничения на жители на населени места, включително и да се извърши евакуация или временно извеждане на населението. Вероятно е възникването на взрив или пожар с отделяне на опасни продукти на горене. Възможно е да има човешки жертви, значителни материални и екологични щети, замърсяване на водоизточници за питейни нужди, замърсяване на повърхностни води и почва.

На територията на област Силистра няма **обект** с висок или с нисък рисков потенциал.

В област Силистра функционират други предприятия, при чиято дейност е възможно да възникнат производствени аварии с материални и екологични щети и възможни човешки жертви - търговски обекти за съхраняване и търговия с петролни продукти, хладилни камери с амоняк, газопроводи, аварии и инциденти с железопътни и автотранспортни средства при превоз на опасни химични вещества.

Най-често срещаните промишлени отрови са амоняк и хлор.

Амонякът е безцветен газ с остра задушлива миризма, два пъти по-лек от въздуха, образува експлозивни смеси. Разтворим във вода. Парите на амоняка образуват бял облак, който се издига на височина до 20-30 м. Вследствие на поетата влага от въздуха облакът отново се спуска близо до земната повърхност. Разпространението на амонячния облак зависи от приземната метеорологична обстановка. Водните завеси по пътя на облака ограничават неговото разпространение. Амонякът засяга горните дихателни пътища, а в по-голяма концентрация - централната нервна система. Причинява задушаване, силни пристъпи на кашлица, болки в очите, зачервяване на кожата с поява на червени петна и мехури, виене на свят, болки в стомаха и повръщане. В случаи на тежки отравяния може да настъпи сърдечна слабост и смърт.

Хлорът е силно отровен газ, с характерна остра, задушаваща миризма, има жълто-зелен цвят. Разтворим във вода. Бързо се изпарява и образува жълтозелен облак, който се движи близо до земната повърхност и се събира в ниските места и тунели. За ограничаване на замърсяването с хлор, мястото на теча се залива с вода, варно мляко, амонячна вода и се създават водни завеси, които намаляват разпространението на изпаренията. Предизвиква силно раздразнение на дихателните пътища, мъчителна кашлица, болки в гърдите, парене и сълзене в очите, при съприкосновение предизвиква изгаряния по кожата. При високи концентрации може да причини оток на белите дробове и смърт.

Потенциална опасност от възникване на големи производствени аварии с образуване на силно токсично замърсяване на околната среда може да се получи при природни бедствия, аварийни спирания и/или ниска технологична дисциплина. Тези причини са предпоставка за възникване на различни по характер и мащаби аварии, част, от които съпроводени с разрушения на отделни технологични линии или цели обекти, със замърсяване с опасни вещества на обширни райони и човешки жертви.

Най-сериозни последствия биха възникнали при авария в обектите, работещи с опасни вещества, които при пожари и взривове предизвикват отделяне на токсични газове.

Потенциална опасност от възникване на големи аварии представляват хранилищата за нефтопродукти, втечнени и компресирани въглеводородни газове и компресорните станции за природен газ и други технологични газове, които могат да доведат до възникване на експлозии и пожари.

Замърсяване на околната среда с опасност за населението в областта може да се предизвика при разлив на нефтопродукти в териториалните води и при трансграничен пренос по река Дунав.

4. Приети условия за планиране:

4.1 Възникване на пожари, разливи на опасни вещества;

4.2 Вероятно замърсяване на въздух, вода и почва;

4.3 Разрушения на инсталации и сгради с възможни човешки жертви;

4.4 Необходимост от евакуация или временно извеждане от зоната на замърсяване, на хора и животни;

4.5 Замърсяване на хранителни продукти, водоизточници за питейни нужди и фуражи;

4.6 Влошаване на хигиенно-битовите условия;

5. Последователност на действията:

5.1 Оперативна готовност:

Наблюдението, ранното предупреждение и оповестяването се основават на:

- информация и данни предоставени от физически лица, организации и институции;
- информация и данни от системите за мониторинг на метеорологични, хидрологични, сеизмологични, химически, биологични, радиологични, ядрени, екологични и други обекти и явления;
- информация и данни, получени в центровете на Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112;
- хидрометеорологична прогностична информация за опасни явления от НИМХ, Агенцията за проучване и поддържане на нивото на река Дунав и други;
- международен обмен на информация и данни.

Ранното предупреждение и оповестяването на органите на изпълнителната власт и на населението при бедствия се определят с Наредбата за условията и реда за функциониране на националната система за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт и населението при бедствия и за оповестяване при въздушна опасност, приета с ПМС № 48 от 01.03.2012 г. (Обн. ДВ, бр. 20 от 2012 г.).

Дежурният в ОЦ на РД ПБЗН, оперативният дежурен на ОД МВР, дежурните по областен и общински съвети за сигурност получават информация при възникване на опасни събития и я обменят по между си. ОЦ на РД ПБЗН уведомява компетентните съставни части на единната спасителна система и координират по-нататъшната дейност.

Компетентните съставни части на ЕСС, отговорни за изпълнение на дейностите при промишлени аварии са: РД ПБЗН, ОД МВР, РЦСМП, БЧК, Общински администрации и доброволни формирования към тях, РИОСВ Русе, Басейнова дирекция Дунавски район Плевен, В и К дружествата, Регионална здравна инспекция Силистра, ОД „Безопасност на храните“ - Силистра, , Регионално управление на образованието към МОН.

Съставните части на ЕСС и фирмите включени в плана за защита при бедствия, привеждат в готовност силите и средствата за реагиране.

ОЦ на РД ПБЗН оповестява областния и общинските щабове на засегнатите общини за изпълнение на съответните планове за защита при бедствия по заповед на областния управител, кметовете на засегнатите общини или Директора на РД ПБЗН.

При техническа неизправност на Националната система за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт, дежурният по Областен съвет за сигурност оповестява личния състав на областния щаб по разпореждане на областния управител.

Дежурните екипи на РД ПБЗН, ОД МВР, РЦСМП, поддържат постоянна оперативна готовност и работят на непрекъснат сменен режим.

Времето за привеждане в готовност на останалите структури в работно време е 60 минути, а в извън работно време – 90 минути.

5.2 Ред за активиране на плана: Със заповед Областния управител обявява “бедствено положение“ за цялата или за част от територията на областта при условие че се случва, случило се е или има опасност от бедствие и мащаба надхвърля възможностите за справяне с наличните сили и средства на ЕСС на общинско ниво и са необходими допълнителни ресурси.

Съответният кмет на засегнатата община може да поиска от областния управител помощ и обявяване на „бедствено положение“ чрез оперативния център на РД ПБЗН-Силистра. При въвеждане на областния план за защита при бедствия управлението преминава на областно ниво.

Общинският щаб за изпълнение на общинския план за защита при бедствия в засегнатите територии продължава да изпълняват своите функции и задължения, като координацията и управлението на силите и средствата на ЕСС се осъществява на областно ниво от областния управител и щабът за изпълнение на областния план за защита при бедствия.

С обявяването на “бедствено положение” се въвежда областния план за защита при бедствия.

5.3 Определяне на защитни действия:

- Приемане, анализиране и разпределяне на информацията за мащабите на бедствието;
- Използване на данни за метеорологичната обстановка за определяне на направлението на разпространение на газовете и парите на опасните вещества;
- Отцепване на мястото на инцидента, определяне на зоните за безопасност;
- Евакуация или временно извеждане на застрашеното население и животни при необходимост;
- Мониторинг на концентрацията на опасни вещества в атмосферния въздух и вземане на проби за анализ на почва и вода;
- Спиране на движението по застрашени пътища и железопътни участъци;
- Установяване на пътищата за обхождане и/или евакуация;
- Ограничаване на въздействието чрез засипване на разлива с инертни материали на границата на зоните и ограничаване попадането на опасни вещества във водоизточници;
- Обезопасяване чрез събиране, преливане в подходящи съдове на съответните опасни материали;
- Извеждане на пострадали от зоната на замърсяване;
- Гасене на пожари;
- Оказване на първа помощ на пострадалите и транспортирането им до лечебни заведения;
- Осигуряване на обществен ред и регулиране или ограничаване на движението;
- Извършване на деконтаминация на хора, техника и оборудване;
- Неутрализация и почистване на района на инцидента;
- Осигуряване на резервно водоподаване или осигуряване на вода за питейни и битови нужди, както и за големите животновъдни обекти;
- Оценка на епидемиологичната обстановка и предприемане на съответните мероприятия;
- Оценка на епизоотичната обстановка и предприемане на мероприятия;
- Вземане на проби от водоизточници и оценка на годността за питейни и битови нужди;
- Периодично информиране на населението за бедствието и даване на препоръки за поведение;
- Ежедневна оценка на ефикасността на проведените мероприятия;

5.4 Предупреждение и оповестяване на населението: Предупреждението на населението в случай на промишлени аварии се извършва чрез Националната система за ранно предупреждение и оповестяване и регионалните медии.

За територията на населените места от областта се подава акустичен сигнал от електромеханичните сирени без речева информация. Предприемат се действия за допълнително оповестяване чрез мегафони и/или автомобили с високоговорители на РД ПБЗН Силистра, ОД МВР Силистра и общинските администрации.

Информация за характеристиките, прогнозата и мащабите на бедствието, указания за поведение и действие на населението се подава и чрез регионалните оператори на радио и телевизионни програми, както и чрез радиотранслационните възли в населените места.

Отговорникът за публична информация към Областния щаб за защита при бедствия организира предоставянето на информация за населението чрез медиите за мащабите на бедствието и предприетите мерки от изпълнителната власт и Единната спасителна система.

5.5 Изпълнение на защитни действия: Повечето защитни действия се прилагат едновременно съобразно обстановката, решенията на Областния щаб за защита при бедствия и ръководителя на операциите.

ДЕЙСТВИЯ	ОТГОВОРНИ СТРУКТУРИ
Приемане, анализиране и разпределяне на информацията за мащабите на бедствието.	ОЦ на РД ПБЗН, ЕЕНСП 112, ОД МВР, дежурни в областен и общински съвети.
Използване на данни за метеорологичната обстановка за определяне на направлението на разпространение на газовете и парите на опасните вещества.	НИМХ, ОЦ на РДПБЗН.
Отцепване на мястото на инцидента, определяне на зоните за безопасност.	ОДМВР, РДПБЗН, РЗИ и РИОСВ, НК“ЖИ“ и БДЖ ЕАД при железопътни инциденти.
Евакуация или временно извеждане на застрашеното население и животни при необходимост.	Провежда се след заповед на: кмет на община областен управител.
Мониторинг на концентрацията на опасни вещества в атмосферния въздух и вземане на проби за анализ на почва и вода.	РИОСВ-Русе, РЗИ, Басейнова дирекция ДР, РДПБЗН.
Спиране на движението по застрашени пътища и железопътни участъци.	НК“ЖИ“, ОПУ, ОДМВР, кметове на общини за общинските пътища.
Установяване на пътищата за обхождане и/или евакуация.	ОПУ, ОДМВР, РДПБЗН, кметове на общини
Ограничаване на въздействието чрез засипване на разлива с инертни материали на границата на зоните и ограничаване попадането на опасни вещества във водоизточници.	РДПБЗН, ОПУ, НК“ЖИ“, фирми включени в областния или общински планове, собственици на обекти.
Обезопасяване чрез събиране, преливане в подходящи съдове на съответните опасни материали.	РДПБЗН, НК“ЖИ“ и БДЖ ЕАД, фирми включени в областния или общински планове, собственици на обекти, собственици на опасния товар.
Извеждане на пострадали от зоната на замърсяване.	РДПБЗН, ОДМВР, ЦСМП, доброволни формирования.
Гасене на пожари.	РДПБЗН, доброволни формирования.
Оказване на първа помощ на пострадалите и транспортирането им до лечебни заведения.	ЦСМП, БЧК, РДПБЗН, болнични заведения при необходимост.
Осигуряване на обществения ред и регулиране или ограничаване на движението.	ОДМВР, охранителни фирми при необходимост.
Извършване на деконтаминация на хора, техника и оборудване.	РДПБЗН, собственици на техника и оборудване, собственици на обекти.

Неутрализация и почистване на района на инцидента.	РДПБЗН, РЗИ, собственици на обекти.
Осигуряване на резервно водоподаване или осигуряване на вода за питейни и битови нужди, както и за големите животновъдни обекти.	В и К дружества, кметове на общини, БЧК, собственици на животновъдни обекти, областен и общински щаб за защита при бедствия.
Оценка на епидемиологичната обстановка и предприемане на съответните мероприятия.	РЗИ, собственици на обекти.
Оценка на епизоотичната обстановка и предприемане на мероприятия.	ОДБХ, собственици на животновъдни обекти
Вземане на проби от водоизточници и оценка на годността за питейни и битови нужди.	В и К дружества, РЗИ.
Периодично информиране на населението за бедствието и даване на препоръки за поведение.	Областен и общински щабове за защита при бедствия.
Ежедневна оценка на ефикасността на проведените мероприятия.	Областен и общински щабове за защита при бедствия, кметове на общини.

5.6 Изпълнение на дейности по възстановяване:

Редът е разписан в Раздел VI от Плана за защита при бедствия – Възстановяване и подпомагане.

Организирането, координирането, съхранението и предоставянето на населението на дарения и помощи се извършва от Областния съвет на БЧК със съдействието на кметовете на общини.

Неотложните възстановителни работи след бедствие за обектите, общинска собственост, се организират от кметовете на общини, съгласно общинските планове за защита при бедствия, а за обектите, държавна собственост – от областния управител и териториалните структури на министерства и ведомства.

Областният щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия на база оценка и анализа на ситуацията предлага решения за възстановяване на жизнено важни услуги за населението.

Дейности	Отговорни структури
Осигуряване на снабдяването на населението със стоки от първа необходимост и медицинско обслужване.	Кметове на общини, БЧК, РДСП, РЗИ.
Организиране и разпределяне на помощи от дарителски кампании.	Кметове на общини, БЧК, РДСП.
Извършване на оценка на щетите и внасяне на документи в МКВПМС.	Кметове на общини, областен управител, РДСП, собственици на инфраструктура.
Лечение на пострадали.	Болнични заведения, МЗ.
Осигуряване на медикаменти и консумативи.	Болнични заведения, МЗ, РЗИ.
Оказване на психологична помощ и психосоциална подкрепа на пострадалите и на спасителните екипи.	БЧК, РЗИ, ОД МВР.
Настаняване на евакуирано население.	Кметове на общини.
Извършване на ремонтни дейности по инфраструктурни обекти.	кметове на общини, собственици на инфраструктурни обекти.

Осигуряване на хигиенно -битовите условия в здравни, учебни, детски заведения и други важни обекти за обществото.	Кметове на общини, директори на училища и детски градини, собственици на обекти, директори на лечебни заведения, РЗИ.
Осигуряване на палатки, фургони и сглобяеми къщи за останалите без подслон.	ОА, БЧК, кметове на общини.
Осигуряване на обществения ред.	ОД МВР, частни охранителни фирми при необходимост.
Определяне на места за съхранение на телата на загиналите, организиране на разпознаването им и организиране на погребването им.	РЗИ, Болнични заведения, ОДМВР, кметове на общини, погребални агенции.

6. Организация и разпределение на отговорностите:

6.1 Основни части на Единната спасителна система: Предприемат незабавни действия по изпълнението на плана.

6.2 Областен управител:

- Организира и ръководи защитата при бедствия в областта;
- Създава организация за ранно предупреждение за бедствия;
- Създава със заповед областен щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия и за взаимодействие с националния и общински щабове (Приложение №23 към основен план);

- Със заповед определя ръководител на операциите ;
- Може да обяви бедствено положение на територията на областта или на част от нея .

- В зависимост от мащабите на последиците от бедствието, Областният управител може да възложи на членове на щаба изпълнението на определени допълнителни функции по планиране и логистика.

6.3 Областният щаб за изпълнение на Областния план за защита при бедствия и за взаимодействие с Националния и общински щабове извършва:

- Анализ и оценка на обстановката;
- Предлага на областния управител за одобрение решения относно необходимия обем и ресурсно осигуряване на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи за предотвратяване, ограничаване и ликвидиране на последствията от бедствието и за подпомагането на засегнатото население;

- Осъществява контрол по изпълнението на задачите и мерките за овладяване на бедствието;

- Информира чрез медиите населението за развитието на бедствието, за предприетите действия за неговото ограничаване и овладяване и за необходимите предпазни мерки и действия;

- Докладва на областния управител за хода на провежданите защитни мероприятия.
- Членовете на Областния щаб за защита при бедствия изпълняват дейности съгласно утвърдени функционални задължения (приложения към документи областен щаб).

Областният щаб за изпълнение на областния план за защита при бедствия осъществява дейността си в гр. Силистра, ул. „Добруджа“ № 27а в зали 2-ри етаж, а при необходимост, в сградата на РД ПБЗН Силистра или друго място, определено съобразно обстановката.

7. Ръководство и координация:

7.1 Ръководител на операциите: Определя се със заповед на Областния управител. Осъществява взаимодействието и координацията между частите на единната спасителна система, участващи в изпълнението на дейностите при промишлена авария. Притежава необходимата експертиза и опит.

В зависимост от обстановката и необходимите неотложни дейности се определя представител на кое ведомство да е Ръководителят на операциите. Ръководителят на операциите

организира и контролира изпълнението на одобрените решения на Областния щаб за изпълнение на Областния план за защита при бедствия.

При провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи има право да:

- забрани или ограничи влизането на лица в района на бедствието;
- нареди временно извеждане на лица от района на бедствието;
- разпорежи незабавно извършване или спиране на строителни работи, теренни преустройства или разрушаване на строежи или части от тях с цел предотвратяване или намаляване на негативните последици от бедствието;
- поиска от юридически или физически лица предоставяне на помощ в съответствие с възможностите им;
- създаде щаб на ръководителя на операциите с представители на участващите екипи от единната спасителна система;
- раздели района на бедствието на сектори или на участъци, да определи техни ръководители, да им възлага задачи, както и да разпределя сили и средства за тях.

7.2 Оперативен център на РД ПБЗН: Осъществява координация на съставните части на единната спасителна система:

- Приема и оценява информацията за бедствието;
- Уведомява компетентните съставни части на единната спасителна система и координира по-нататъшната дейност.
- Извършва ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт, съставните части на единната спасителна система и населението;
- По искане на ръководителя на операциите организира включването на предвидените в планове за защита при бедствия съставни части на единната спасителна система, както и допълнителни сили и средства.

8. Събиране и обмен на информация за бедствието: Оперативният център в РДПБЗН Силистра приема и оценява информацията за обстановката при обявен режим на „бедствено положение“ поради промишлена авария. Получената и предадена гласова информация в и от оперативния център се записва и архивира с възможности за последващо прослушване.

В зависимост от мащаба и последиците от бедствието и провежданите неотложни мероприятия, периода на събиране и обобщаване на информацията е три часа, а при необходимост по-често. При нормализиране на обстановката периода може да удължи на 2 пъти в денонощието. Данните се предават в Областния щаб за защита при бедствия за оценка на ефективността на действията и прилагане на допълнителни мерки.

Предаването на информацията на национално ниво се извършва съгласно стандартна оперативна процедура.

Информацията в ОЦ на РД ПБЗН Силистра се получава от:

- Приетите информация и сигнали, подадени от населението на ЕЕНСП 112 и Националния оперативен център;
- Информация от НИМХ за движението на въздушните маси;
- Информация от собствениците на обекти;
- Информация от Басейнова дирекция Дунавски район;
- Информация от РИОСВ-Русе;
- Информация от В и К дружествата;
- Информация от РЗИ за епидемиологичната обстановка и болничните заведения;
- Информация от ОДБХ за епизоотичната обстановка и състоянието на животновъдните обекти;
- Информация от Регионалното управление на образованието;
- Информация и сигнали от дежурните по общински съвет в общините.
- Информация и сигнали от дежурния в областния съвет за сигурност.
- Информация от дежурния в ОД МВР Силистра.
- Информация от ръководителя на операциите и екипите в мястото на намесата.

- Свидетели, потърпевши и други

9. Комуникации: Наличните средства и възможности за комуникация в областта са директните телефонни връзки, мобилните телефонни връзки, радио връзки и интернет.

Предприятията, осъществяващи електронни съобщения, са длъжни да съдействат на МВР за осъществяване на комуникациите при бедствия и на Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112 (чл. 30 от ЗЗБ).

За комуникация се използват и средствата, работещи на работния честотен диапазон на МВР.

10. Ресурсно осигуряване на плана:

Финансовото осигуряване на плана се осигурява от Държавния бюджет чрез МКВПМС, Общинските бюджети, Бюджетите на министерства и ведомства, дарения и други.

Ресурсното осигуряване за изпълнение на дейностите, заложи в плана е дадено в **приложение № 5 към основния план.**

Разчет за храна, вода и продукти от първа необходимост за едно денонощие е посочено в **Приложение № 22 към основния план.**